

Integráció és specializáció

Dr. Visontai Ildikót, az Országos Epidemiológiai Központ főigazgató-helyettesét és dr. Melles Mártát, az OEK főigazgatóját az integrált informatikai rendszer használatának előnyeiről kérdeztük.

Javul az információellátás

H Főigazgató-helyettes asszony, milyen informatikai háttérrel működött az Országos Epidemiológiai Központ az integrált rendszer bevezetése előtt?

– Nagy szervezet vagyunk, csak a laboratóriumi rész két mikrobiológiai főosztályból és nyolc osztályból áll. Mindegyik osztályon más-más, DOS-alapú informatikai rendszert használtak. A nyolc osztálynak kilencféle programja volt, ráadásul néhány feladatot csak manuálisan lehetett elvégezni. Teljes mértékben szétterjedt informatikai háttérünk, és nem összekapcsolható rendszereink voltak. Tudtuk, hogy az megvalósíthatatlan, hogy a különböző laboratóriumi programok egységesen kapcsolódjanak egy nagy informatikai rendszerhez, ezért abban az irányban gondolkodtunk, hogy egységes, megfelelő színvonalú laboratóriumi informatikai rendszert építünk.

H Mi inspirálta a fejlesztést?

– Korábban több kísérlet volt arra, hogy egységes informatikai rendszert valósítsunk meg az intézet falain belül, de csak a tervezés elejéig jutottunk. A konkrét megvalósítást az EFRIR-projekt, azaz az Epidemiológiai Felügyeleti Rendszer Információs Rendszerének fejlesztési munkálatai gyorsították meg. Döntés született arról, hogy az OEK-ben is bevezetünk egy integrált rendszert, hogy majd az EFRIR-hez tökéletesen tudjunk csatlakozni. További fontos szempont volt a gyorsaság, a megfelelő válaszidő, az integrált, Windows-alapú működés, és a beszállító rugalmassága.

H Miért éppen ezeket a szempontokat fogalmazták meg?

– A sebesség nálunk nagyon fontos szempont. Amikor a laboratóriumok-

ban munkatársaink adatokat visznek be a rendszerbe, akkor elfogadhatatlan, hogy a munkatársnak kelljen a rendszerre várnia. Várjon inkább a rendszer a felhasználóra. Egységes, integrált rendszerre volt szükség, mert ha egy beteg mintáját hat osztályon vizsgálják, és csak egyetlen alkalommal kell felvinni az adatokat, azzal komoly munkaidő is megspórolható. Az, hogy Windows alapú legyen, alapvető elvárás volt az elavult, DOS-alapú, szigetzerű rendszerek világában. Végül, mivel számtalan referencia laboratóriumi munk és különleges vizsgálataink is vannak, rugalmas, fejleszthető, bővíthető rendszerre és rugalmas beszállítóra volt szükségünk.

H Milyen módon tervezték meg a rendszert?

– A felkészülési időszak hosszadalmas folyamat volt. Elsősorban azért, mert jól akartuk csinálni. Az nem számított, hogy hetekig tart a döntési fo-

Dr. Visontai Ildikó főigazgató-helyettes

lyamat, sokkal fontosabb volt, hogy jó döntés és működőképes rendszer születessen. Heteken-hónapokon keresztül zajlottak az egyeztetések, mi is körülnéztünk, és kerestük a lehető legjobb megoldást. Végül 2003 novemberében

kötöttük meg a szerződést a GlobeNet Rt.-vel.

H Hogyan indult a rendszerbevezetés?

– Az informatikai osztály és a beszállító szervezésében tanfolyamokat szerveztünk. A könyvtárban, egy tizenöt gépes oktató teremben történt az elméleti és gyakorlati képzés, vizsgáltak a munkatársak, ráadásul a cég még egy megalégedettségi kérdőívet is készített. Ez igazán hasznos volt, mert kiderült, hogy milyen lesz a kollégák hozzáállása. Ezekből az értékelésekből úgy láttuk, hogy pozitív lesz a program fogadtatása, és így is történt.

H Mennyire volt nehéz feladat a program bevezetése?

– Egy program bevezetése komoly feladat, ha az nem szervezett módon történik, óriási káoszt okozhat. Még akkor is, ha jó a program, van egy kezdeti ellenállás, amit le lehet küzdeni a program megtanulásával, gyakorlati alkalmazásával, és végül azt az élményt adja annak, aki dolgozik a rendszerrel, hogy volt értelme a váltásnak. Folyamatosan figyeltünk a problémákra, és igyekeztünk elébük menni.

H Sikerült?

– Nálunk nyitva szokott lenni az ajtó. Ha bárkinek bármilyen baja van, jelzi. A program sikerét számomra az is mutatja, hogy a kollégáim nem ezért jöttek be hozzám.

H Mennyire elégedett a rendszer működtetésével?

– Természetesen a bevezetés óta is vannak olyan feladatok, például éves jelentések, speciális statisztikák készítése, amiben programfejlesztési segítséget kértünk – és természetesen kaptunk is. Egyetlen beszállító sem engedheti el a rendszer, vagy a felhasználók kezét azután, hogy azt bevezették. Van egy karbantartási szerződésünk a szállítóval, ennek keretében számtalan fejlesztést közösen meg tudunk valósítani. Ez így van rendjén, hiszen ez élő rendszer, ami a mi igényeinknek megfelelően folyamatosan változik.

H Milyen speciális megoldásokat használnak?

– Számítalan speciális megoldást alkalmazunk, mert speciális a laboratóriumi tevékenységünk is. Sokkal fontosabb viszont, hogy a rendszer integrálható a nagy kórházi vagy egészségügyi rendszerekbe. Lehetőséget ad arra, hogy elektronikus úton megvalósuljon a letküldés. Az a nagy álmunk, hogy megérkezik a kérés e-mailen, és a válasz is e-mailen megy el a megrendelőhöz. Ennek, többek között, az elektronikus aláírás jogi rendezetlensége miatt, jelenleg adatvédelmi korlátai vannak. Ugyanakkor a légúti kóroki monitor adatait, a mi jóváhagyásunkat követően, már automatikusan küldi a rendszer az ÁNTSZ felé.

H Milyen előnyöket nyújt a vezetőség számára az integrált rendszer?

– Mi olyanok vagyunk, mint az úthenger. Megyünk előre, lassan, biztosan de feltartóztathatatlanul. Ezért az előnyök nagyon nehezen megfogalmazhatóak. Ha azt mondom, hogy öt munkatárs helyett egyetlen munkatárs munkaidejét használjuk fel adatrögzítésre, ez nehezen megfogható előny, az viszont már kimutatható, hogy más területen jobban ki lehet használni az adott munkatársak munkaidejét. De például lényeges változást jelentett az új rendszer az OEP felé irányuló elszámolási rendszer működtetésében. Nagyon sok, OEP által finanszírozott vizsgálatot végzünk, ennek elszámolása korábban jelentős energiába került. Ráadásul régebben megesett, hogy valaki heteken keresztül dolgozott az elszámolási feladatokkal. Az új rendszerrel a munkának ez a része tökéletesen, gördülékenyen zajlik.

H Változott-e a vezetők információellátása?

– Mindenképpen javult. A jelenlegi feszített költségvetés miatt naprakészen kell látnunk, hogy a laboratóriumok hány vizsgálatot végeznek, hogyan tudnak gazdálkodni a rendelkezésre álló szűkebb költségkerettel. A rendszer segítséget nyújt abban, hogy egységesen át tudjuk tekinteni az egyes laboratóriumok tevékenységét, hogy melyik labor hány vizsgálatot, milyen vizsgálatokat végez. Ezek egységesen, másodpercek alatt kigyűjthetőek, ami gazdálkodási szempontból is lényeges kérdés. Korábban, adott esetben, volt, hogy egy asszisztens leült, és összeszámolta és

csoportosította a vizsgálatokat. Néha ez több napos folyamat volt. Most néhány másodperc alatt megoldható ugyanez a számítógép előtt.

H Hogyan segít a rendszer a tervezésben?

– Vizsgálataink különböző tevékenységi keretben zajlanak. A rendszer lehetőséget ad arra, hogy a különböző elszámolási célokban megvalósult vizsgálatokat külön kategóriák szerint gyűjtsük. Ilyen értelemben nagy segítséget nyújt abban, hogy felismerjük azokat a vizsgálatokat, amelyeknél ra-

Dr. Melles Márta főigazgató

cionalizálni kell a tevékenységünket. Pontosabban megpróbáljuk a szakmaiságot nem sértve optimalizálni a folyamatokat. Én nem örülök annak, hogy az egészségügyben olyan fogalmakat kell használni, hogy veszteséges vagy nyereséges, de amíg elszámolási rendszerben kell a vizsgálatokat elvégezni, muszáj megvizsgálni, hogy egy vizsgálat viszi-e a pénzt, vagy hozza.

„Aki megismerte, megszerette a GlobeNet rendszerét”

H Főigazgató asszony, mi a véleménye a bevezetett integrált informatikai rendszerről?

– Ez a rendszer nagy segítséget jelent nekünk, ugyanis eddig a vezetői információkat nagyon nehéz volt összeszedni. A különböző laborok korábban különböző rendszereket használtak. Ezért

az új rendszer minőségbiztosítási szempontból is lényeges előrelépés, mert régebben egy anyag nyomon követése nagyon nehéz volt, és rengeteg plusz munkát jelentett. Ha több vizsgálatot végeztünk, minden adatot minden laboratóriumban be kellett írni, és ez tévedésre adott lehetőséget. A modern technológia és a szakmai elvárások ott találkoznak az intézményen belül, hogy ha egy anyag beérkezik hozzánk, a rendszer segítségével rögtön láthatóvá válik, hogy hova került, milyen vizsgálatokat végeztek el rajta, és milyen eredménnyel.

H Hogyan sikerült kiválasztani a rendszert?

– Kerestünk, kutattunk, vizsgáltunk, elemeztünk, és a MedBaktort találtuk a legjobb megoldásnak. Elsősorban azért, mert a beszállító önálló fejlesztés keretében valósította meg az új, bennünket tökéletesen kiszolgáló laboratóriumi informatikai rendszert.

H Elégedettek?

– Egyértelműen azt tudom mondani, hogy igen. Az új rendszertől sokkal fejlettebb lett a tevékenységünk, az előnyök egyértelműen láthatóak. Természetesen ez új típusú munkavégzést igényel, de aki megismerte és megszokta a rendszert, jól tudja használni és elégedett vele. Sajnos minden újjal szemben van némi elutasítás, de ha ezt sikerül legyőzni, ha már olajozottan működik a rendszer, ha gyorsan tudják kezelni a felhasználók, mindenki az előnyöket látja. Aki megismerte, megszerette a GlobeNet rendszerét.

H Milyen az együttműködés a szállítóval?

– Úgy érzem, hogy korrekt a kapcsolatunk. Partnerek vagyunk. Ők igyekeztek megérteni az igényeinket, és jók voltak a megvalósításban is. A rendszert folyamatosan fejlesztették és fokozatosan vezették be. Először azok kezdték el használni, akiknek már volt gyakorlatuk, később az összes laboratórium bekapcsolódott. Ha valamilyen fejlesztésre van szükség, segítenek. Például legutóbb az influenza-figyelő rendszerrel való kapcsolatot, és a tőlünk származó adatok gyors továbbküldését kellett megoldani. Jelenleg a karbantartási szerződésnek megfelelően, jogszabályi követéssel együtt karbantartják a rendszert, és ha nekünk valami problémánk van, azonnal kezelik.